

Askøy kommune
Klampavikvegen 1
5300 KLEPPESTØ

Forelegg

POLITIMESTEREN I VEST

sikter herved **Askøy kommune, 974774593**
Klampavikvegen 1, 5300 KLEPPESTØ

for overtredelse av

I Matloven § 28 første ledd første straffalternativ, jf. § 33, jf. § 5, jf. drikkevannforskriften § 30, jf. § 19, jf. § 6, jf. § 5, jf. straffeloven § 27, jf. § 28, jf. straffeloven § 27

Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) § 28 første ledd første straffalternativ
Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven eller vedtak gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, såfremt forholdet ikke rammes av strengere straffebestemmelse

jf. matloven § 33

Hvoretter kongen kan gi forskrifter som er nødvendige for å sikre gjennomføring og utfylling av denne loven

jf. matloven § 5

Hvoretter virksomheten skal sørge for at relevante bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven etterleves. Kongen kan gi forskrifter om hvem som er ansvarlig i virksomheten, og om plikt til å gi melding om dette til tilsynsmyndigheten. Kongen kan gi forskrifter om plikt til å etablere og gjennomføre systematiske kontrolltiltak

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 30

Hvoretter forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften, eller enkeltvedtak som er gitt med hjemmel i denne forskriften, er straffbart i samsvar med matloven §28

Underskrevet digitalt

Trygve Ritland (TRI003) 18.06.2021

Anm.nr.: 14815512 14438/19-207/ TRI003

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 19
Hvoretter vannverkseieren skal utarbeide en prøvetakingsplan for vannforsyningssystemet. Prøvetakingsplanen skal være basert på farekartlegging sikre at vannforsyningssystemet oppfyller kravene i drikkevannsforskriften § 5, hvor prøvene skal tas og når, og med rette parameter. Vannverkseier skal sørge for at prøvetakingsplanen er oppdatert og følges.

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 6
Hvoretter vannverkseieren skal identifisere farene som må forebygges, fjernes eller reduseres tilet akseptabelt nivå for å sikre levering av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevannsom er klart og uten fremtredende lukt, smak og farge. Vannverkseieren skal sikre at tiltak som forebygger, fjerner eller reduserer farene til et akseptabelt nivå, identifiseres og gjennomføres

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 5
Hvoretter vannverkseieren skal sikre at drikkevannet er helsemessig trygt, klart og uten fremtredende lukt, smak og farge. Drikkevannet skal ikke inneholde virus, bakterier, parasitter, andre mikroorganismer eller stoffer som i antall eller konsentrasjon utgjør en mulig helsefare.

jf. lov om straff (straffeloven) § 27
Hvoretter når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Det gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist skyld eller har skyldvne etter § 20

jf. lov om straff (straffeloven) § 28
Hvoretter ved avgjørelsen om et foretak skal straffes etter § 27, og ved utmålingen av straffen, skal det blant annet tas hensyn til

- a) straffens preventive virkning,
- b) lovbruddets grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld,
- c) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget lovbruddet,
- d) om lovbruddet er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved lovbruddet,
- f) foretakets økonomiske evne,
- g) om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff, og
- h) om overenskomst med fremmed stat forutsetter bruk av foretaksstraff

Grunnlag:

I perioden fra juni 2011 til juni 2019, unnlot Askøy kommune, som vannverkseier til Kleppe vannverk, i tilstrekkelig grad å sikre og å ha det nødvendige fokus på sikkerheten til vann pumpet opp til høydebasseng HB168 ved Øvre Kleppe og til selve høydebassenget, ved å unnlate å iverksette prøvetaking av vann i høydebassenget HB168 fra egen tappeventil der, til tross for at dette var anført å skulle bli iverksatt i notat 9.juni 2011 til Mattilsynet. Det ble ikke oppdaget at HB 168 hadde innsig av vann og bakterier fra omgivelsene, og høydebassenget ble ikke faset ut av drift. Fra månedskiftet mai/juni og frem til 7. juni 2019 ble det levert drikkevann i ledningsnettet fra HB168, som inneholdt fekale bakterier til rundt

Underskrevet digitalt
Trygve Ritland (TRI003) 18.06.2021

3500 personer, rundt 2000 personer rapporterte om mage/tarmplager i perioden, og 76 personer måtte legges inn på sykehus til behandling og observasjon. Vannprøver tatt i HB168 fra torsdag 6.juni 2019 viste innhold av bakteriene E.coli og Campylobacter jejuni, og forsyningen fra høydebasseng HB 168 ble stengt fredag 7. juni 2019.

II Matloven § 28 første ledd første straffalternativ, jf. § 33, jf. § 5, jf. drikkevannforskriften § 30, jf. § 7, jf. straffeloven § 27, jf. § 28, jf. straffeloven § 27
 Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) § 28 første ledd første straffalternativ
 Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven eller

vedtak gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, såfremt forholdet ikke rammes av strengere straffebestemmelse

jf. Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) § 33
 Hvoretter kongen kan gi forskrifter som er nødvendige for å sikre gjennomføring og utfylling av denne loven

jf. Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) § 5
 Hvoretter virksomheten skal sørge for at relevante bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven etterleves. Kongen kan gi forskrifter om hvem som er ansvarlig i virksomheten, og om plikt til å gi melding om dette til tilsynsmyndigheten. Kongen kan gi forskrifter om plikt til å etablere og gjennomføre systematiske kontrolltiltak

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 30
 Hvoretter forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsene i denne forskriften, eller enkeltvedtak som er gitt med hjemmel i denne forskriften, er straffbart i samsvar med matloven § 28

jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften) § 7
 Hvoretter vannverkseieren skal etablere internkontroll ved vannforsyningssystemet, og sikre at denne følges opp. Internkontrollen skal sikre og vise at kravene i denne forskriften etterleves, og skal tilpasses vannforsyningssystemets art og omfang.
 Internkontrollen skal minst omfatte
 a) hvordan vannforsyningssystemet er organisert, og hvordan ansvaret og myndigheten er plassert
 b) rutinene vannverkseieren har etablert for å sikre at kravene i denne forskriften etterleves
 c) registreringer som viser at rutinene etterleves
 d) rutinene som følges dersom det oppstår avvik fra kravene i denne forskriften og
 e) rutinene som følges for å hindre at avvik fra regelverket gjentar seg.
 Internkontrollen skal være skriftlig ved vannforsyningssystem med produsert vann per døgn på minst 10 m³ drikkevann, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter. Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannforsyningssystemer å dokumentere internkontrollen skriftlig. Vannverkseieren skal sikre at internkontrollen er oppdatert, og at alle som bidrar til å produsere og levere drikkevannet arbeider i samsvar med denne

Underskrevet digitalt
 Trygve Ritland (TRI003) 18.06.2021

jf. lov om straff (straffeloven) § 27

Hvoretter når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Det gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist skyld eller har skyldene etter § 20

jf. lov om straff (straffeloven) § 28

Hvoretter ved avgjørelsen om et foretak skal straffes etter § 27, og ved utmålingen av straffen,

skal det blant annet tas hensyn til

- a) straffens preventive virkning,
- b) lovbruddets grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld,
- c) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget lovbruddet,
- d) om lovbruddet er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved lovbruddet,
- f) foretakets økonomiske evne,
- g) om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff, og
- h) om overenskomst med fremmed stat forutsetter bruk av foretaksstraff

Grunnlag:

I tidsperioden som angitt i post I, som vannverkseier til Kleppe vannverk, hadde Askøy kommune mangelfull internkontroll for sin drift, kontroll, sikring, oppdatering og oppfølging av vannbehandlingsanlegget, blant annet var det lite skriftlig notoritet omkring tilsyn og vedlikehold av høydebasseng HB 168, og heller ikke et tilstrekkelig levende avvikssystem med hyppige registreringer og oppfølging av disse for å forbedre rutiner. Mangelfull internkontroll medvirket til at det for sent ble avdekket at HB168 hadde innsig av vann og bakterier fra omgivelsene, som ledet til et større sykdomsbrudd fra drikkevann levert fra dette høydebassenget i juni 2019.

For overtredelsen ilegges Askøy kommune en bot til statskassen på kr. 1000000.

Forelegget er skrevet etter ordre fra Statsadvokatene i Hordaland, Sogn og Fjordane.

Boten som er fastsatt i forelegget, bygger på at forelegget blir vedtatt. Ved utmålingen av boten er det følgelig lagt inn en strafferabatt på dette grunnlag.

Askøy kommune underrettes om at dersom forelegget ikke vedtas, slik at saken må oversendes til domstolen for pådømmelse, bortfaller strafferabatten. I retten vil det bli lagt ned påstand om bot på kr. 1200000, og det vil i tillegg bli krevd saksomkostninger til det offentlige.

Underskrevet digitalt

Trygve Ritland (TRI003) 18.06.2021

Vedtakelse av forelegget – frist og betaling:

Askøy kommune oppfordres til å ta standpunkt til forelegget og returnere et eksemplar i undertegnet stand innen 21-tjuen- dager fra mottakelse. Betaling av boten anses ikke som vedtakelse.

Når forelegget er vedtatt og returnert politiet, videresendes det til Statens innkrevingssentral (SI), som sender ut faktura. Betaling kan også skje direkte til politidistriktet. Etter at faktura er mottatt fra SI, kan Askøy kommune søke SI om å få betale forelegget/kravet i avdrag eller få utsatt betalingen. Mer informasjon om betaling, avdragsordning og betalingsutsettelse kan finnes på SIs nettsted: www.statens-innkrevingsentral.no, eller ved å lese informasjonen på baksiden av giro som Askøy kommune får tilsendt fra SI.

Konsekvenser av at Askøy kommune vedtar forelegget:

Vedtakelsen av forelegget er frivillig og innebærer at straffesaken avgjøres endelig og uten domstolsbehandling. Vedtakelsen har samme virkning som en endelig dom og kan vanligvis ikke påankes.

Vedtatt forelegg kan få betydning også utenfor straffesaken. Dette gjelder for eksempel adgang til å beholde eller få offentlige bevilninger og autorisasjoner, bl a bevertningsbevilninger. Hvis det er voldt skade, kan vedtatt forelegg få betydning ved et eventuelt erstatnings- eller forsikringsoppgjør.

Et vedtatt forelegg for overtredelse av bestemmelser i straffeloven kapittel 26 (dvs. §§ 291-318) eller straffeloven § 322 jf § 321 og § 328 jf § 327, medfører – på samme måte som en dom – registrering i DNA identitetsregisteret.

Konsekvenser av at Askøy kommune ikke vedtar forelegget:

Dersom forelegget ikke vedtas, oppfordres Askøy kommune å oppgi grunnen til dette. Dette kan skrives i rubrikken til slutt i forelegget, på baksiden av forelegget eller i eget brev. Vedtas ikke forelegget, vil saken normalt bli sendt retten for pådømmelse.

Vest politidistrikt, 18.06.2021

Trygve Ritland
politiadvokat 2

Underskrevet digitalt

Trygve Ritland (TRI003) 18.06.2021

Forelegget vedtas	
Anm.nr.: 14815512 14438/19-207	Askøy kommune, 974774593
Sted og dato	
Underskrift	
Verges underskrift	

Forelegget vedtas IKKE	
Anm.nr.: 14815512 14438/19-207	Askøy kommune, 974774593
☐ Jeg er ikke skyldig. Det oppfordres til å begrunne dette nærmere og oppgi eventuelle vitner som ønskes avhørt. Disse opplysningene kan gis på baksiden. Saken vil som regel bli sendt tingretten for hovedforhandling med vitneførsel. Normalt vil det bli nedlagt påstand om saksomkostninger.	
☐ Jeg godtar ikke botens størrelse. Saken vil som regel bli sendt tingretten for forenklet rettergang (tilståelsesdom).	
<i>Forelegg hvor det er ilagt tap av førerett/sperrefrist for førerett, inndragningskrav, erstatningskrav eller rettighetstap:</i>	
☐ Jeg godtar ikke tap av førerett/sperrefrist.	
☐ Jeg godtar ikke inndragningskravet.	
☐ Jeg godtar ikke erstatningskravet.	
☐ Jeg godtar ikke rettighetstap.	
Sted og dato	
Underskrift	
Verges underskrift	